

1

Қаерларда эдинг, ахир шунча йил –
Ҳаётинг қўрқинчли узун тушмиди?
Ҳеч йўқ ўтаётиб дарвозамни бир
Тақиллатиб ўтиш қийин ишмиди?
Энди бу Дунёда қолиш ҳам оғир,
Кийиниб... кетишга турганимда шай. Т
урибсан умримнинг қаеридадир –
Кузатгани чиққан уй эгасидай...

2

Кетаман хаётдан йўлимни буриб,
Жонсиз бир суратман — мусаввир чизган.
Бошимга чиқади қуш бўла туриб —
Онам бўла туриб хом сүт эмизган.
Кимдан гина қилай,
Арз қилай кимга —
Ўзимни каерга қўяй айни дам?
Балки шунинг учун таъм йўқ шеъримда –
Балки шунинг учун фикр айниган...

3

Яна қачон келаман? Борми келишдан маъни-
Тебраниб бораяпман Денгизда оққан сувдек...
Мен бу ёруғ оламга Сочилиб кетсам қани,
Лўлининг чодиринг Хитой ёзувларидек.

4

Тасодифан келди ва кетди шамол...
Деразам хўрсинди, оғир олди тин.
Кўчада айланиб юриб бемалол –
Юрагимни этди остин ва устун.
Қайси кўчаларга бошлаб кетди у,
Менинг ҳаётимни чиқариб издан.
Тумандай тарқалди мендаги қўрқув- К
ечаги кунимдан қолмади из ҳам.
Қандай севган эдим сени ўша кун, Й
ўлларда дарахтлар, кўкда ой гувоҳ!
Шуълалар одимлаб кетганди узун –
Ерлар кетган эди мендан чуқуррок....
Хаёлим паришон, жоним титроқда...
Рухим дарчалари очилганди кенг.
Мендан анча баланд, юқориоқда-
Яхшиям бор эдинг, бор эдинг,
Сен...Сен...

5

Шамол ачкиқланиб гоҳ,
Тескари бурар юзин.
Қарайди бошдан-оёқ –
Кўзи сузилган узум.

Кўлмакларда қуш ини,
Хазон-ла ётар чириб.
Куз ўтади кўксини –
Пуч ёнғоққа тўлдириб.

6

Яна қуюқлашди қоронғи осмон,
Кўриб бўлмайд қолди нариги бетни.
Кўз олдимда бутун дунё зимистон,
Шу баланд уйинг ҳам кўринмай кетди.
Шамол гандираклар.
Тонгга бор қанча,
Хазонлар ўзига келолмас ҳануз.
Дарахтлар ер чизар.
Энди ёзгача –
Боғларда адашиб қолиб кетар куз.
Ой чиқди. Дош берармикан асабинг,
Ёп-ёруғ кунлардан бордай ном-нишон.
Қайга боришини унутган каби
Ой сенинг томингда турар паришон.

7

Бақириб-чақиргим келса ҳам жимман,
Юраман ўзимни панага олиб.
Зиғирдек бойчечак қўрқмай ҳеч кимдан,
Чиқмоқда заминнинг қорнини ёриб.
У қандай, қаердан топган ирода,
Қўрқита олмаган Шамол, Ёмғир, Тош?
О, шундай оёқлар бордир дунёда -
Ерга кириб кетар ҳар қандайин бош.
Ёнаман. Кўксимга кетган олов, ўт,
Руҳимда бошланган қиёмат қойим.
Илтижо қиламан, менга ҳам ҳеч йўқ –
Майсанинг кучини бергин, Худойим!

8

Фақат чидаб туролмайди тил,
Туролмайди ўзини тутиб.
Борликдаги жамики, ҳар хил – Овозларни бўлмайд ютиб.
Ваҳм босган далаю даштни,
Кўкси тўла – жим ухлайди тош.
Бу заминда шамолга қарши –
Дарахтлар ҳам кўтармайди бош.

9

“Qaraysan! Keldimi nimadir deging...”
Қарайсан!
Келдими нимадир дегинг,

Шундоқ рўпарамда кўринар қоранг.
Ой, қанча уринма, барибир Сенинг –
Деразамга тушади соянг.

10

Ҳар куни шу.
Тонг отиб-отмай,
Шабодаси келмай саҳарни,
Юзи қалин қуёш тап тортмай –
Ушлаб чиқар деразаларни.
Улашади бутун оламга –
Бор меҳрини бағишлаб боғлар.
Ялтиратиб қўйган ойнамда –
Қуёшдан ҳам қолади доғлар...
Бу ақлли итлардан –
Қўрқаяпман Онажон!
Бари беҳуда —
Фақат муҳаббатим муҳаббат,

11

“Ketasanmi endi... ketmay qo'yaqol...”

* * *

Кетасанми энди...
Кетмай қўя қол,
Кетсанг, бу дунёга сиғмайди дардим.
Бу рўйи заминда қўзғатиб шамол,
Кетмасанг бўларди...
Қолсанг бўларди...
Ахир, шом ҳам тушди.
Йўллар қорайди,
Булут бор.
Ёмғир ҳам қолади бошлаб.
Тўхта! Ё сен билан мен ҳам борайми -
Бу дунёни батамом ташлаб?...

12.

“Yo'q, boshqacha bo'ladi u kun...”

Йўқ, бошқача бўлади у кун,
Қуёш кўкка чиқса ҳам балқиб.
Куз боғларга қилса ҳам ҳужум –
Бу кунлардан бўлади фарқи.
Ўлим бор гап – тийиб тилимни,
Қулоқ солгум ҳар бир сасига.
Мен ўлган кун – кўрган кунимнинг
Ўшмасин ҳеч қайсисига.

13.

ТУҒИЛГАН КУНИМДА

Эшитилар юрак уришим,
Демак, ҳали айланмоқда қон.
Дўстлар, менинг тирик туришим –
Қанча гулга келтирди зиён.
О, бу не ҳол?
Бу қандай жазо,
Нега гуллар кўтармас сурон.
Менинг жонсиз вужудим, ҳатто –
Кўп гулларга келтирар қирон.

14.

“Boshimdagi telpak yumshoq yung...”

Бошимдаги телпак юмшоқ юнг –
Ўлдирилган ўрмон қироли.
Менинг битта пўстиним учун
Йўқ қилганлар қанча қуённи?
Ҳаёт менга қилар қанча сарф,
Бўларди-ку тезроқ қарисам.
Бўйнимдаги қимматбаҳо шарф –
Эсдалиқдир сув парисидан.
Жилоланар бургуткўз сумкам,
Юрагимга денгиз сочар дур.
Тимсоҳтери этигим билан
Мен атрофга боқаман мағрур.
Тўлдираман ҳар кун камини,
О, нақадар ўчман ҳашамга.
Ҳаёт бари жонзотларини
Дафн этар менинг жуссамга.

15.

“Борярман... nishonga tegmagan o'qday...”

Борярман...

Нишонга тегмаган ўқдай,
Кафтимда дунё бор – гўё бир сиқим.
Шунча оломоннинг ичидан қўрқмай,
Юрагимни баланд кўтариб чиқдим.
Нима ҳам кўрибман қирқ йил ичида,
Яшаб ҳам бўлдимми?
О, нақадар оз
Онт ичишим мумкин. Бари беҳуда —
Фақат муҳаббатим муҳаббат, холос

16. ДЎРМОН

Ёзасиз... Тун бўйи...

Ичасиз оғу —

Қўрқасиз — эшикни дафъатан очсам.
Ватан бўлмаса ҳам уйимиз борку —
Олиб қўйишмаса эрта уни ҳам.

Дарҳол ошхонадан келтираман сув,
Қўрқувни енгамиз...
На мен...
ва на Сиз
Азизим, бугунча иккимиз борку,
Ҳаёт бўлмаса — бор — ўлим шубҳасиз.

18.

“Tong oqarib-oqarmas...”

Тонг оқариб-оқармас
Чўкиб-чўкмагайдир тун,
Дунни жимлик қоплаган,
Тин олади сукунат.
Боғу роғлар шалаббо,
Хазонлар уюм-уюм —
Қушлар сайрашга ҳатто
Этолмагайдир журъат.
Туман қоплаган кўкни —
Майсалар қовжираган,
Қил устида дарахтлар,
Кунлар ажал остида.
Чопмоққа шай болталар,
Пичоқлар қонсираган.
Қуёшга изн йўқдир —
Зулмат салтанатида.

18.

“Tong oqarib-oqarmas...”

Тонг оқариб-оқармас
Чўкиб-чўкмагайдир тун,
Дунни жимлик қоплаган,
Тин олади сукунат.
Боғу роғлар шалаббо,
Хазонлар уюм-уюм —
Қушлар сайрашга ҳатто
Этолмагайдир журъат.
Туман қоплаган кўкни —
Майсалар қовжираган,
Қил устида дарахтлар,
Кунлар ажал остида.
Чопмоққа шай болталар,
Пичоқлар қонсираган.
Қуёшга изн йўқдир — Зулмат салтанатида.

###

Dawn is about to break: it turns pale, Night almost falls,
The world is covered by silence, Quietness takes some rest.
Gardens are wet,

Yellow leaves are piled,
Birds cannot dare
To sing.
The fog covers the sky,
The grass fades away.
Trees hardly stay on the ground, Days are dying.
Axes are ready to chop,
Knives want to shed blood.
No permission for the sun
In the reign of darkness.

19.

“Charchading. Bilaman...”

Чарчадинг. Биламан.
Бу қандай оғриқ,
Ўртайди сочингни силаган насим!
Мени қийнаётган бу улкан меҳр –
Менинг шу чарчоққа келар ҳавасим!
Қўлингда жимирлаб кетади титроқ,
Тилингда тин олар қандайдир исм.
Ҳамма хавотирдан, қўрқувдан йироқ –
Менинг шу титроққа келар ҳавасим!
Сени қандай қилиб яратди тупроқ,
Сенга овозларим етсин, етмасин...
Жоним, бу дунёдан менга яқинроқ –
Менинг шу тупроққа келар ҳавасим!

20.

“Tongotarda otlar yo'lga otlanar...”

Тонготарда отлар йўлга отланар –
Бирин-кетин кишнаб қўяр
кайфи чоғ. Орқароқда фақат битта от борар –
Ҳорғин қадам босар.
Кўзлар бечироқ.
Емга оғиз олиб бормас –
қолар сув,
Гўё жангу жадал – надир портлади.
Тушларида кўриб чиққан эди у,
Урушларда таслим бўлган отларни.

21.

О, менга каммиди кўрган бу куним,
Қоп-қора сочимни қоплаганда қор.
Сени тушларимда кўриб чиққанам
Эрта бу дунёга бўларми ошкор?
Ичимда ҳаяжон борар гупириб,

Юрак энтикишда -бахтиёр, бетин.
Энди нима қилай?
Тонг отмай туриб
Тушларимни ювиб ташласаммикин?!

22.

Олчадан узилган сўнги барг каби,
Диққатингни тортмас ҳолим – Унутман.
Гўё қўшнимизнинг ҳовлисидаги –
Олма дарахтидан тушган қуртман.
Ҳаво ўрнида ҳам чарх урар хазон,
Жон оро кирмайди.
Шамол бўлмас эл.
Бугун не кўйларга солар бу осмон –
Эрта не кўйларга солар қаро Ер.

23.

Аста-секин тонглар отмоқда,
Аста-секин қуримоқда қон.
Битта дарахт йиғлар.
Қамоқда Ҳали-бери отмагайдир тонг.
Бетонларда қотиб қолган вақт,
Бир хил дарду фиғон, йиғиси.
Ҳамма нарса эскидир.
Фақат – Янгиланиб турар қон иси.

24.

БАЛКИ ҚОРҚИЗ ЯСАРСАН ҚОРДАН...
Ҳар кунгидан боғлар виқорли,
Қарғалар ҳам боқар беписанд.
Қара, жоним, кўча чиройли –
Сен ҳам ойна олдидамисан?! Осмон оппоқ,
Ер жуда майин,
Балки қорқиз ясарсан қордан.
Сенга қандай етиб борайин,
Йўлларимни қор босиб қолган.

25.

Тақдир мени сийлади ҳар кез,
Йўқ оҳанглар қалбим этди ром.
Ҳаммасидан буюкроқ азиз —
Сени менга айлади инъом.
Қанча дўстлар
О, бунча эъзоз —
Мухаббат, бахт берди кўп йиллик.
Фақатгина бир оз Вақтим оз —

Фақат умрим қисқа шекилли.
Ахир жоним эмас беэга, Чекмасам ҳам бўларку алам.
Ҳаёт берди Худойим менга —
Ўлим билан тугамайдиган.

26.

Гуноҳларим кўпми шу қадар,
Ё умидлар бўлганми барбод?
Жинойти оғир маҳбусдай —
Мени ушлаб турибди ҳаёт.

27.

АЭРОПОРТДА ["Airport"]

Кузатиб қўясан...
Қўлда оғир юк,
Бўғзимда ҳаприқиб туради жоним.
Кўрасан — бу сафар йиғламайман, йўқ —
Фақат...
Фақатгина тез кета қолгин.
Кўксимда нимадир қилмоқда хониш,
Ана, яна титрай бошлади лабим.
Айб ўзингда ахир — турасан хомуш —
Мени сўнги йўлга қузатган каби...

28.

Ит қувлади ортимдан,
Оймома боқар ҳайрон.
Илк бора ҳаётимда- Юрагим бўлди вайрон!
Кўнглим тўкади боғлар, Ишонибман риёга.
Билмас эдим у чоғлар,
Ит кўплигин дунёда. Итдан кўрқдим!
Ит-ку мард,
Қилмас ишини зимдан.
Юрагимда тутиб дард - Ит болалар кўзимда...
Бугун яна ортимдан Итлар қувдилар чунон.

29.

АХМАТОВА

Эриб кетди қор каби осмон,
Вужудимни ёндирганда чўғ.
Нима бўлса — бўлади тамом!
Менинг бошқа бахтли бўлгим йўқ.
Айланмоқда бошимда осмон,
Оёғимдан қочиб борар ер.
Тутилмасдан —
Жуда ҳам осон —
Кўзингиздан ўқияпман шеър.
Ўқимаган бу шеърни ҳеч ким,
Ёзилмаган китобда ҳатто.

Розимисиз, жоним, азизим —
Ўқийверсам ўлгунимча то?
Бир нуқтада тўхтаб турса Вақт,
Соат деворларга урар дўқ.
Тушун,
Мени қучиб турган Бахт,
Менинг бошқа бахтли бўлгим йўқ.

30.

Бугун чин яшадим —
Ўлим бормади,
Исмимни ёзишни улгурдим тошга.
Бу ёруғ дунёда ишим қолмади —
Ўзимни эҳтиёт қилишдан бошқа.
Оёғимга оғир ботиб кетди ер,
Осмон бунча яқин бўлмаса бошга.
Мени бошқа ишим қолмаган ахир —
Жоним, бу дунёда яшашдан бошқа.

*